

Απαντήσεις Νεοελληνικής Γλώσσας Ημερήσιων – Εσπερινών Λυκείων 2017

A. Περίληψη

Το κείμενο αναφέρεται στη θέση της επιστήμης και στις ευθύνες των επιστημόνων στην εποχή μας. Αρχικά τονίζει την αξία της επιστήμης, που αντιδιαστέλλει προς την τεχνολογία και επισημαίνει ότι ιδιαίτερα κατά τον 20ό αιώνα παρά τα θετικά που πρόσφεραν στις πρακτικές ανάγκες της ζωής, υποβάθμισαν τα ανθρωπιστικά ιδανικά. Μάλιστα επικαλούμενος τα σύγχρονα προβλήματα προβάλλει την κοινωνική ευθύνη των επιστημόνων, αφού θεωρεί αναγκαίο αυτοί να προνοούν για την εφαρμογή των επιτευγμάτων τους, τα οποία δεν ελέγχουν πάντοτε ούτε μπορούν να προβλέψουν. Τέλος επισημαίνει ότι είναι επιτακτικός ο ανθρωποκεντρικός αναπροσανατολισμός της επιστήμης. (91)

B1. 1 – Λ, 2 – Λ, 3 – Σ, 4 – Σ, 5 – Σ.

B2. A) Στην παράγραφο κυριαρχεί η σύγκριση – αντίθεση, αφού αντιδιαστέλλεται η επιστήμη προς την τεχνολογία. Μάλιστα αυτή η αντιδιαστολή τονίζεται από το «ενώ» της 4^{ης} σειράς.

Επίσης εμφανής είναι η αιτιολόγηση και από τη λέξη «διότι» της τρίτης σειράς.

B2. B) Βέβαια – τονίζει το βεβαιωτικό χαρακτήρα και προσδίδει έμφαση στο λόγο

Εάν – προϋπόθεση

Όμως – αντίθεση

Για τούτο – αιτιολόγηση

Δηλαδή – επεξήγηση

B3. A) διηνεκής, διαρκής, αδιάκοπος, αδιάλειπτος, συνεχής, ατέρμονος

Προσηλωμένη – αφοσιωμένη, συγκεντρωμένη

Εγείρουν – υποκινούν, αναδύουν, προβάλλουν, (συζητήσιμο το δημιουργούν)

Αλλοτριώνουν – αλλοιώνουν, διαστρεβλώνουν

Καταστρεπτικό – ολέθριο, διαλυτικό

B3. Β) συγκριμένο – αφηρημένο , απροσδιόριστο

Βελτίωσε – χειροτέρευσε, επιδείνωσε

Ευθύνη – ανευθυνότητα

Υλική – πνευματική, άυλη

Ελευθερία – ανελευθερία, εξανδραποδισμός , χειραγώγηση

B4. Α) Δίνει μεγαλύτερη ένταση και ενδιαφέρον, τονίζει το λογοτεχνικό, ρητορικό ύφος και οδηγεί σε κλιμακωτό. Επιταχύνει την ανάγνωση, τονίζοντας τα παραδείγματα , που περιλαμβάνει. Έτσι δημιουργεί ποικιλία στο ύφος και ενδιαφέρον στο κείμενο.

Β) Τονίζει τον προβληματισμό του κειμένου, διεγείρει το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Δίνει έμφαση στο κεντρικό ερώτημα , που προβάλλεται σε όλο το κείμενο. Γενικότερα προσδίδει αμεσότητα και ζωντάνια.

Γ. Επικοινωνιακό πλαίσιο ομιλίας : πρόκειται για προσχεδιασμένο προφορικό λόγο. Απαιτείται προσφώνηση και αποφώνηση. Μπορούν να εναλλαχθούν τα ρηματικά πρόσωπα και να δοθεί ποικιλία στο ύφος, για να τονιστεί η αμεσότητα και επικοινωνία με το ακροατήριο.

Πρόλογος : μπορεί να γίνει αναφορά στην επικαιρότητα, στα προβλήματα της εποχής μας σε συνδυασμό με τη σχολική εκδήλωση.

Θέματα αναφοράς :

Α) Ο ρόλος της επιστήμης στην αντιμετώπιση των σημαντικότερων σύγχρονων προβλημάτων:

Δεν ξεχνάμε ότι οι επιστήμες είναι μπορούν να είναι **θετικές και κοινωνικές επιστήμες – ανθρωπιστικές επιστήμες**). Καθοριστικός είναι ο ρόλος των επιστημών στην ιστορία του ανθρώπινου γένους, γιατί άλλαξαν τις συνθήκες ζωής και την πορεία του πολιτισμού.

Σήμερα μπορούν οι επιστήμονες να εστιάσουν :

- ✓ στην επίλυση των μεγάλων διαφορών μεταξύ των χωρών του τρίτου κόσμου και των αναπτυγμένων , στην αντιμετώπιση των σχετικών προβλημάτων, αλλά και στις μεγάλες κοινωνικές ανισότητες, που μπορούν να επιλυθούν , αν η επιστήμες έχουν γνώμονα τη δικαιοσύνη και τον ανθρωπισμό.
- ✓ Στην επίλυση των θεμάτων υγείας, καθώς ακόμη υπάρχουν μάλιστα , που απειλούν την ανθρωπότητα. Με την ανάπτυξη της γενετικής μηχανικής και των βιοτεχνολογιών μπορούν να προσφερθούν πολύτιμα εφόδια για μακροήμερευση και αναβάθμιση της βελτίωση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων.
- ✓ Η αντιμετώπιση του οικολογικού , η εύρεση νέων πηγών ενέργειας, η αξιοποίηση του φυσικού πλούτου και η αποκατάσταση της οικολογικής ισορροπίας, όπου είναι δυνατό.

- ✓ Αναβάθμιση της ποιότητας ζωής με την έμφαση και επίλυση των προβλημάτων των μεγαλουπόλεων, (δόμηση, επικοινωνία, σωστή αξιοποίηση του δημόσιου χώρου)
- ✓ Απειλή πυρηνικού ολέθρου και κακή διαχείριση επιτευγμάτων σε πιθανές πολεμικές εφαρμογές. Ο επιστήμονας μπορεί να ευαισθητοποιήσει και να αποτρέψει εφαρμογές ολέθριες.
- ✓ Εξάλλου η μελέτη των ανθρωπιστικών επιστημών μπορεί να βοηθήσει στην αποκάλυψη και ερμηνεία των ψυχοσυναισθηματικών προβλημάτων, τα οποία όχι σπάνια υποκινούν τη διάδοση φαινομένων κοινωνικής παθογένειας, (βία, τρομοκρατία, φανατισμός, ψυχικά αδιέξοδα του σύγχρονου ανθρώπου.)
- ✓ Οι κοινωνικές επιστήμες μπορούν να εστιάσουν σε θέματα των θεσμών, που σήμερα διέρχονται κρίση και να αναζητήσουν λύσεις σε μεγάλα κοινωνικά προβλήματα της δημοκρατίας και της κοινωνίας.

Β) Τα ηθικά εφόδια του επιστήμονα καταγράφονται και μέσα στο κείμενο. Μπορούν να διαχωριστούν σε καθαρά ηθικά και σχετικά με την κοινωνική του ευθύνη στο πλαίσιο της δημοκρατικής κοινωνίας.

Ηθικά – προσωπικά : ανιδιοτέλεια, ανθρωπιστική κουλτούρα, έμφαση στον άνθρωπο, εντιμότητα, ειλικρίνεια, υπευθυνότητα.

Κοινωνικά – ηθικά : κοινωνική ευαισθησία, συναίσθηση των ευθυνών στο κοινωνικό πεδίο, ευαισθησία σε θέματα κοινωνικής δικαιοσύνης, διάθεση αλληλεγγύης και βοήθειας στο συνάνθρωπο, ιδιαίτερα σε ανθρώπους που περιλαμβάνονται σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, ενημέρωση του κοινού.

Δημοκρατικά – ηθικά : προτεραιότητα η υπηρετήση του κοινού συμφέροντος και η διασφάλιση των αξιών ελευθερίας και δημοκρατίας. Διαφάνεια, διάθεση ανάπτυξης διαλόγου, ιδεολογική ανεκτικότητα, δημοκρατική ευαισθησία. Διορατικότητα στα θέματα επικοινωνίας με τους πολιτικούς, σύνεση και ανθρωπιστική κουλτούρα.

Ο επιστήμονας οφείλει να είναι όχι απλός τεχνοκράτης κλεισμένος στους επιστημονικούς του στόχους και αποστασιοποιημένος από τις κοινωνικές του ευθύνες. πολίτης και άνθρωπος. Ως τέτοιος έχει ευθύνη για ό τι κάνει και για ό τι παραλείπει να κάνει. Σωτηρία από την ευθύνη δεν υπάρχει.

Πιθανός επίλογος : Τα σημερινά αδιέξοδα του πολιτισμού μας τονίζουν την αναγκαιότητα της προόδου της επιστήμης, απαιτούν συνέχιση αλλά και σωστή αξιοποίηση της επιστημονικής και πολιτικής προόδου για την επίλυσή τους.

Η καταγραφή όλων των παραπάνω δεν είναι αναγκαία, αλλά ενδεικτική.

Επιμέλεια απαντήσεων : Στέλλα Αλιγιάκη, Γιώργος Μουντογιαννάκης